

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Deeswilly-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Felhívás Makó Város Polgáraihoz.

Polgártársak!

Az országos függetlenségi és 48-as párt nagynevű vezére,
városunk szeretett képviselője

JUSTH GYULA

október 5-én (vasárnap) a délelőtt 10 óra 3 perckor Arad-
felől érkező motorossal Makóra érkezik s a város főterén

beszámoló beszédet tart.

Képviselőnkkel együtt városunkba érkeznek ugyanekkor
s szintén beszédet tartanak:

Károlyi Mihály gróf **Apponyi Albert gróf**
az orsz. függetlenségi párt elnöke, a függetlenségi párt egyik nagybirü vezére,
Andrássy Gyula gróf

a most megalakult országos alkotmánypárt vezére.

Velük jön sok országos hírű képviselő többek, között
**Bathyhányi Tivadar gróf, Bakonyi Samu, Barabás Béla, Lovászy
Márton, Fernbach Károly, Benedek János, Plathy György, Sümegi
Vilmos, Kun Béla, dr. Bikády Antal, Beck Lajos, Faragó Antal,**
valamint **Buza Barna dr. és Nagy Sándor dr.** volt képviselők.
Eljönnek ez ünnepélyünkre az országos Szociáldemokrata-párt,
az Andrássy-párt, néppárt és az országos választójogi liga
központi kiküldöttjei, a megyebeli és közeli vidéki függetlenségi
körök küldöttjei és vezérférfiai.

Polgártársak! Halhatatlan érdemek azok, miket képvise-
lőnk, **Justh Gyula**, a magyar nép igazságos jogai kivívása ér-
dekében folyó nemzeti nagy harcainkban — mint e nagy
harcok lánglelkű vezére — szakadatlan és fáradhatatlan eré-
lyű munkájával szerzett. A magyar nép köszönetére és hálá-
jára méltán rászolgált a mi képviselőnk e nagy és nehéz
munkájával. Illő tehát, hogy midőn Makó város főszgyökere
s tántoríthatatlan függetlenségi érzelmű népe között a magyar
nép igaz vezére, **Justh Gyula** megjelenik, a szeretet és hála
külső jeleivel — ő hozzá és e néphez méltó módon — fo-
gadjuk őt és harcos társait. Felhívjuk ezért Makó város né-
pét s egész közönségét, aki csak a nép fiának, a nép igaz
barátjának s a függetlenségi és demokratikus eszmék őszinte
hívének érzi és vallja magát, legyen ott mindenki **október 5-én
(vasárnap) délelőtt 10 órakor az Arad-Csanádi vasutak állomásá-
nál Justh Gyula** fogadtatásánál s az ezt követőleg tartandó
beszámoló beszéd tartásánál. Bár e nagy munkaidőben, mégis
vasárnapi napon egy délelőtti szüntessük meg napi munkán-
kat s fogadjuk és ünnepeljük azt, aki igazán méltó az ünne-
pülésünkre.

Azt is kérjük, hogy aki csak teheti, kocsival jöjjön a fogad-
tatásra, hogy a vasutól való bevonulásunk annál impozánsabb,
nagyszerűbb legyen.

Justh Gyula minden munkája a nép javáért van, mutassuk
meg, hogy e munkájában szívvvel, lélekkel véle van e nép!
Mutassuk meg, hogy van még a magyar népben lelkesedés s
erő. Az az erő, mely a mi lelkesedésünkől **Justh** felé vihar-
zik, az ő ereje lesz a magyar népért tovább folyó harcban!

Legyünk ott mindannyian!

Hazaifias üdvözléttel:

a makói függetlenségi és 48-as párt.

Ünnep és diadal.

Makó, október 2.

Mikor a szabadságharc idején a magyar nemzet az ugynevezett vérnélküli forradalomban ledobta évszázadok jármát és összetörte rabbillincseit, rövid, ugyszólván átmeneti időre szabadnak, függetlennek érezte magát a magyar nemzet. Természetes is volt az annak idején. "A legkisebb szabadságot és függetlenséget" kétszeresen, mondhatnók talán, hogy hatványozottan érezte az a nemzet, mely azelőtt rabigába görbödött.

A magyar nemzetnek ez a szabadsága és függetlensége azonban csak rövid ideig tartó remény, olyan ködfátyol volt, mely a legelső szellő fuvaimára tova lebbent. És fájdalom, a kiegészés óta mindig voltak a magyar nemzetnek hűtlen fiái, kik önzős céljaik ép-ségének megóvása érdekében, feladtak mindent, mit a nemzet a szabadságharc idején magának örök tulajdonnak hitt szerzemény gyanánt biztosított.

A kormányok egymásután adták fel a nemzet legszentebb jogait. Ma már nem lehet alkotmánynak nevezni azt, melyre a jogok védői, valamint a jogok bitorlói egyformán hivatkoznak. Azonban még senki nem rugta fel a magyar nép alkotmányát annyira, mint a mai kormány, melynek vezetője a *szertelenségben, az erőszakban és féltelenségben* tobzódozó gesztii tirannus: *Tisza István*.

Ma nincs ennek a sokat szenvedett nemzetnek alkotmánya, mert akik a népjogok védelmére szövetkeztek, azokat fegyveres erővel verette ki a törvényhozás házából. Jól tudja maga a legfőbb kényur is, hogy ez a nemzet megsokalta a törvények lábballá tiprását, a nemzet legfőbb jogainak feladását, de úgy van, mint *Neró*, a rómaiak császára, ki már érezte, hogy lábai alatt inog a talaj, mégis folytatta fegyveres erőben vetve bizalmát, nemzetgyilkoló üzemleit. *Tisza István* is a fegyveres erőben bíz, mely ma neki föltétlenül engedel-mességgel tartozik.

A világtörténelem tanúsága szerint azonban nem volt még zsarnok, kit el ne söpört volna a népharag. Így lesz *Tisza István* is. Ő maga leginkább érzi ezt, mert ezelőtt gögősi nemtorődömséggel folytatta hitvány, de a nemzeti létet alapjából kikököntő dolgait, de most a legutóbbi időben magyaráz, nyilatkozik és keresi a népjogok védőinek barátságát, mint az utcai leány, kinél hiányzik minden szemérem érzet.

Tisza István rendszerét is megdönti a legnagyobb erő: a *nép-akarát*. És a népakarát megnyilatkozási ünnepe vasárnap itt lesz mi-

nálunk Makón. **Justh Gyula** tartja ekkor beszámolóját. Több lesz ez, mint a szó általános értelmében veit beszámoló. Eljönnek körünkbe a magyar nemzetnek legnagyobb fia, hogy itt a mi képviselőnk megbízói előtt elmondják a jövő diadalának kivívása érdekében folytatandó önzetlen küzdelmeiket és szent fogadalmat tegyennek Makó város piacán arra nézve, hogy azt a zászlót, melyet **Kossuth Lajos** emelt fel, de a megalkuvók hada beszenyvezett földalra segítik.

Ünnep lesz, kettős ünnep a jövő vasárnap. A hitnek és a politikai elvnek ünnepe. Ott kell hogy legyünk mindannyian azok, kiknek ereiben magyar vér pezseg. Nagy és fényes lesz ez az ünnep. Akik itt hangoztatják a mai rendszerrel szemben elítélő szavukat, adják meg e napnak ünnepi karakterét és azok tesznek fogadalmat a népjogok kivívására.

A vasárnapi ünnep után pedig következik a diadal. A mai rendszer bukása. Ennek a romjain épül fel a népjogok kiterjesztésében jogosan élő demokratikus alapokon nyugvó független Magyarországnak, mert ez a rendszer már nem tarthatja soká fenn magát, hiszen „megbűnhődte már e nép a multat és jövendő”, kell tehát, hogy a vasárnapi ünnep után mihamarább elkövetkezzék a jogtörők eltáposása árán a valódi nemzeti diadal.

Itt az idő — készüljünk!

Megyebizottsági tag választás előtt.

Tudvalevőleg e hónapban lesz a vármegyénél a törvényhatósági bizottsági tagok választása.

Ezidő szerint a megyénél tulnyomó többségben van a kormánypárt; ami azonban nem felel meg a pártok tényleges erőviszonyainak, mert az ellenzék a vármegyei kerületekben is, Makón is sokkal erősebb, mint ahogy a törvényhatósági bizottság összetétele azt föltünteti. Ez a visszás helyzet pedig csak úgy jöhetett létre, hogy a választásoknál mesterségesen meghamisították a közvéleményt; ami viszont minden erőszak, presszió és fuffang dacára sem történhetett volna meg, ha az ellenzék választók mindnyájan résztvettek volna a választásokban, férfiasan szembeállítottak volna a kísértésekkel s lelkiismeretük és meggyőződésük szerint éltek volna a szavazati jogukkal. Nagy baj volt ez is, hogy az ellenzék pártok egymás ellen törték, egymást rongálták; míg a kormánypárt egy csatasorban vonult föl s parancs-szóra együttesen szavazott, mint a karika csapás.

A mult hibáiból tehát okulni kell; s a mostani választásnál minden ellenzéki választót oda kell vinni a választási urnához s valamennyi ellenzéki pártnak összefogva, közös megállapodás alapján, közös listával, *egyesült erővel kell megvívni a választási küzdelmet.*

A mi népünk elég okos, kevés szóval könnyű azt felvilágosítani. Meg kell érteni minden ellenzéki polgárral, hogy annak a sok visszaéléseknek, annak a sok bajnak, elnyomatásnak, üldözésnek, amit a nép a hatalom részéről elszenvedni kénytelen, a legfőbb oka az, hogy a törvényhatósági választásoknál a közönség nem érvényesíti a maga befolyását és megengedi azt, hogy a hatalom a maga szolgáit, a tehetetlen Fejbőlöntő Bálintokat vigye be az ellenőrzésre hivatott törvényhatósági bizottságba; míg ellenben, ha a nép igazi barátai, önálló gondolkodású és szókimondó férfiak ülnek ott, sok minden más-képpen történne és a hatalom kezei kétszer is meggondolnák, hogy visszaéléseket kövessenek el, ha tudnák azt, hogy a közgyűlésekben szemközt találják magukat egy számbelileg is erős és kötelességét hiven teljesítő ellenzékkel, amely fölemeli szavát a sérelmek ellen és védelmére kel az üldözötteknek és elnyomottaknak.

Ha mindezt alaposan megmagyarázzák a népnek, lehetetlen, hogy tudtára ne ébredjen a saját érdekének és engedje magát, mint a birkát, a kormánypárt aklába hajtani!

Ezekről a dolgokról még sok mondanivalónk lesz. Most csak figyelmeztetni kívántuk a vezető férfiakat, hogy készüljenek erre a fontos küzdelemre s főképpen iparkodjanak a más ellenzéki pártokhoz tartozó polgártársakkal meg-egyezésre jutni és közös akciót létesíteni.

Ott, ahol már hatalmas ellenzéki szervezetek vannak könnyű lesz a választási hadjáratot szervezni. A községekben azonban a helyi vezértérőkre vár a feladat, hogy először is a saját lakostársaságukat tömörítsék, azután pedig a kerület többi ellenzéki polgáraitól lépjenek érintkezésbe. Ha elkészülten és egyesült erővel mennek a harcba, minden esetre nagy sikereket fognak elérni s jelentékenyen megváltoztathatják a törvényhatósági bizottságban a pártok erőviszonyait. Ami magát Makóvárosát illeti, itt, ha összeszedjük magunkat, nem lesz nehéz a függetlenségi pártot győzelemhez juttatni, csak össze kell tartanunk.

Ez a mostani felszólalásunk csak előjáró beszéd, csak figyelmeztető harsona szó. A többi majd jönni fog a kellő időben, a maga rendje szerint.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

A POLITIKA HIREI.

Tisza lemond a gazdálkodásról és csak a politikának akar élni. — A kormány és a király parancsa.

A politika berkeiben minden csendes. A függetlenségi párt vezetői emberei készülődnek a *Justh Gyula* makói beszámolójára, hol újból szövetkezve, megadják a mai korhadat de éppen olyan korrupt és igazságtalan kormányzatnak. Mai politikai híreink a következők:

Tisza lemond a gazdálkodásról és csak a politikának akar élni.

A gazdátársadalomban fog különösebb szenzációt kelteni, de az aktuális politikával is szoros összefüggésben látszik lenni, hogy gróf Tisza István teljesen visszavonul a gazdálkodásból.

Tiszának, bár korántsem 20-30 millió ura, a mint ez a közudatban él, összesen 30.000 kishold földje van. Ebből 20.000 a geszti dominiumot övezi, 10.000 pedig az ecsedi láp helyén terpszkedik.

A tulajdonképpeni Tisza gazdaságnak mindig a geszti uradalom számított. Mikor azután az aktív politikából vezető szerepet kért, akkor 8000 kisholdat bérbeadott. A többit megtartotta saját gazdálkodásának s egyik birtokrészén messzehíres olyan beruházásokat eszközölt, mint a külföldi belterjes gazdaságokban.

Ma az a hír terjedt el, hogy Tisza bérbe akarja adni birtokait, hogy csak a politikának élhesse. Ez ügyben ma Tiszának egy közeli és bensős barátja, ki jószágkormányzója is egyúttal ekként nyilatkozott:

A kegyelmes ur nem gazdálkodik tovább, kiadja birtokait. Az okát igazán nem lehet bizonyosan tudni, de elhatározása a legutóbbi háromhetes tartózkodása alatt érlelődött ily komollyá. A tény az, hogy a kegyelmes ur elhatározása megmásíthatatlan.

A kormány és a király parancsa.

Tisza István gróf multkor első nyilatkozatában azt mondta, hogy az ellenzék dilemma előtt áll, mert nem tudja, vajjon részt vegyen-e a parlament ülésén vagy sem. Mára azután — mint a kormánykörök intencióival ismerős helyről értesülünk — megfordult a helyzet s nem az ellenzék, hanem a kormány áll dilemma előtt.

A király ugyanis — mint már jelentettük — energikus formában felszólította Tisza István gróf miniszterelnököt, hogy igyekezzék végre békét teremteni az ellenzéki pártok és a parlament többsége között. Ezt a feladatot tűzte a kormány legelső kötelességévé. A miniszterelnök úgy látszik igyekezett is a király parancsának eleget tenni, mert míg egyrészt békülékeny nyilatkozattal törekedett

a hangulatot preparálni, másrészt sietett Beöthy Pál házelnököt utasítani, hogy a parlamenti béke ügyében a szükséges lépéseket tegye meg.

A parlamenti helyzet azonban ma olyan, hogy a békére a legcsekélyebb remény sem lehet. És éppen ez a körülmény állítja a kormányt dilemma elé. A kormány ugyanis nem tud munkaprogramot összeállítani a parlament számára, mert a király csak abban az esetben hajlandó előzetes hozzájárulását adni a betervezett javaslatokhoz, ha a kormány garanciát vállal a képviselőház munkaképességére nézve.

Mezőgazdaságunk gyászsa.

Buzás Lajos halála.

A hazai mezőgazdaságot, különösen a lótenyésztés ügyét mélyszégyes gyászsa érte. Tegnap este, fiatal, élet-erős korában mezőgazdaságunk egyik legbuzgottabb művelője halt meg Mezőhegyesen.

Buzás Lajost siratjuk, ezt a rendkívül rokonszenves, nagy tettekre hivatott, erős energiájú s nagy tehetségű mezőgazdát, a mezőhegyesi ménesuradalom főtisztviselőjét. Gyermekkorától legközvetlenebb közelségből ismertük az elhunytat s innen mondhatjuk, hogy nála nemesebb törekvésű, szorgalmasabb és képzetesebb gazdatisztet keveset tathat fel hazai mezőgazdaságunk.

S íme egyszerre, váratlanul óriási csapásként jön a hír, hogy Buzás Lajos nincs többé, hirtelen — meghalt.

Tegnap még Szegeden járt, ott is hivatalos elfoglaltságban. Az este hat órai vonattal jött haza Mezőhegyesre. A vonatról leszállva, lakása felé tartott. Egyszerre az utcán szélhűdés fogta el, összeesett s meghalt.

Még csak 40 éves volt. Fiatal s telve a legnemesebb becsüggyal és akarattal, amelytől még nagyon, de nagyon sokat vártunk volna.

Buzás Lajos Debrecenben született. Apja Buzás Elek maga is szakkavartott gazdász, földbirtokos, a debreceni társadalom egyik legintelligensebb és legtekintélyesebb tagja volt. Buzás Lajos az iskoláit a debreceni öskollégiumban végezte, itt tett érettségi s azután a debreceni felsőbb gazdasági akadémiát végezte el. Diáknak is mindig kitűnő volt, amilyen kiváló lett később a gyakorlati életben. Iskolai elvégzése után mindjárt Mezőhegyesre került, ahol szaktudásával s nemes szorgalmával gyorsan haladt előre s hamarosan főhivatalnokká lépett elő, s hol aztán igazán tér nyílt számára, hogy nagy tehetségét a hazai lótenyésztés javára érvényesítse.

E munkához hozzá is látott és rendkívül eredményes működésének a nyomain sokáig meg fognak maradni s élni fognak.

Legutóbb az ő eszméje volt annak az országos kocsiversenynek is a rendezője, melyet a tájfajta gazdánk innen kiindulva az országgon keresztül tettek. Ő volt a rendezője is a szép eszme kivételének s részére ez is dicsőséget hozott.

Lótenyésztő gazdáinkra különösen nagy csapás ily korán történt elhunytá s egész mezőgazdaságunkra mérhetetlen veszteség a Buzás Lajos halála.

Emlékezete élni fog köztünk, mint olyan emberé, akinek bár csak rövid élete nem volt hiába, mert embertársaiért érzett s azokért dolgozott!

Dr. Kiss Pál.

Felmentő ítélet.

A makói rendőrség botlásai.

Nem első eset, sőt tulajdonul is sok azoknak a rendhatósági ítéleteknek a száma, melyek a makói rendőrség részint a törvény nem ismeretéből vagy helytelen felfogásából, de gyakran egészen más körülményekből kifolyólag hoz.

Sokszor volt alkalmunk ilyen rendőrségi intézkedésekre rámutatni. Most ilyen esetről szólunk, bár nem szívesen tesszük, mert némileg önmagunkról van szó.

A tavasz folyamán, mikor Makón a köztársasági párt alakuló közgyűlését tartotta, megbízásunk folytán megjelent ott egyik munkatársunk: Purjesz Mór, hogy a lefolyt eseményekről tudomást írjon.

Kiküldött tudósítónk nem türte szó nélkül az *Esperit* János dr. házában történt rendőri brutalitást és ennek kifejezést is adott, azért aztán Bóna kapitány rendőriökkel hurcoltatta ki. De ez még nem volt elég. A megindult kihágási eljárás nyomán munkatársunkat 3 napi elzárásra átválttatandó 50 korona pénzbüntetésre ítélték.

Munkatársunk védője *Esperit* János megfélebbezte a rendőrség ítéletét és erre nézve Csánádvármegye alispánja ma a következő felmentő ítéletet hozta:

Folyó évi 546-2. számú ítéletét, a mellyel Purjesz Mór makói lakost csoportosulás alkalmával hatósági közeg rendelkezésének figyelmen kívül hagyása által elkövetett kihágás miatt a Rtkk. 78. §-a alapján felül az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatt fizetendő s behajthatatlanság esetén 3 napi elzárásra átválttatandó és az 1901. évi XX. t. c. 23 §-ában jelzett célra fordítandó 50 korona pénzbüntetés lefizetésére kötelezte, terhelt részéről törvényes határidőn belül előterjesztett felelősség folytán felülvizsgálván a következő II. foku ítéletet hozom.

Terheltnek fenti kihágásbani vétkeességét s ehhez mért büntetését megállapító I. foku rendőri ítéletet a felelősség figyelembe vételével megváltoztatom s a terheltet ezen kihágás vádjá s következményei alól tényálladék hiányában felmentem.

Igy kellett határoznom, mert a kihágási büntetőtörvénykönyv hivatkozott §-a jelen esetre, amikor nem nyilvános csoportosulásról, hanem egy magánházban történt gyűlékezéssel van szó — nem alkalmazható.

Bátorkodunk t. közönségnek tudomására adni, hogy

MOTOROS FAVÁGÓT

szereztünk be. Házhoz megyünk felválni 1 öltől kezdve bármely mennyiséget előnyös áron. Tőlünk vett fánál kedvezményes felvágás.

☒ Telefon 35. ☒

Tisztelettel Tóth és König.

Miről a vonatkozó iratok kaposán további eljárás végett értesitem. Magunkról lévén szó bővebb kommentárt nem fűzünk a makói rendőrség itélkezéséhez, de azt joggal elmondhatjuk, hogy ismételt szaporította botlásainak számát.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár október 3 Péntek Rómához. Kath. Kand. vt. Protestáns Kond. Gör. kel. szeptember 19. Nap kél 5 óra 54 percekor, nyugszik 5 óra 46 per kor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgöny-prognózis: Enyhe, elvéve csapadék. Déli hőmérséklet: 18-6 Celsius.

— Justh Gyula beszámolója. Mind hatalmasabb és hatalmasabb méreteiben bontakozik ki az a nagy-szerű program, melynek keretében a mi országos ünnepünk folyik. Egyre érkeznek még most is a jelentések a messze vidékekről való küldöttségek elfutetéről. Budapestről, Dunántúlról s Erdélyből kapunk ma értesítést, hogy e helyekről újabb és újabb küldöttségek érkeznek. — Holnapi és holnaputáni lapunkban részletesen ismertetni fogjuk a vasárnapi ünnep teljes programját.

— A város új iskolái. Makóvárosa, mint ismeretes, ez évben 4 új iskolát épített, hármát a város belterületén, egyet a tanyák között. Az új iskolák közül kettő még nincs beburkolva, miért is a városi tanács mai üléséből kifolyólag utasította Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsost, hogy az iskolák beburkolására vonatkozólag tartson árlejtést.

— Feltöltötték a korcsolyatavat. Egy bajjal mégis csak kevesebb van a városban. Végre sok huzavona után feltöltötték a korcsolyatavat és nem függeszti fel többé miatta a felső hatóság a polgármestert. Tény, hogy ez a bűzös tömeg csak a kórház, de a környék levegőjét is megfertőztette és most mikor a korcsolyató feltöltési munkálata véget ért, elmondjuk, hogy a város egy nagyfontosságú közegészségügyi intézkedést tett.

— A tűzoltó szövetség közgyűlése. Csanádvármegye tűzoltó szövetsége e hó 12-én délelőtt 12 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését Csanádpalotán a községháza nagytermében. A közgyűlést megelőzőleg délelőtt fél 9 órakor választmányi ülés lesz, ezt követően pedig délelőtt 9 órakor isteni tisztelget a róm. kath. templomban s ezután 10 órakor a tűzoltói versenyyakorlatok veszik kezdetüket.

— Október elején. Nagy jelentőségű dátum az október hó eleje az egész országban. Mindazokat, kiket a katonai sorozó-bizottság „tauglich“-nak jelentett ki, megkapta már azt a bizonyos papírt, amit behívónak neveznek. E hó 7-ig minden ujoncnak be kell rukkolin. Levetődik a sok cibil-ruha és jön helyébe a fényes munda. Megváltozik a spiszbünger civil-arc s angyalbőrbebe, uniformisba bujlik sok elszorult kebel, sok élet-energia. Három rövidke esztendeig — egy évig

szolgálják a magyar királyt, kire hogyan mérte azt rá, a szeszélyes sors.

— Becsületes postaszolga. Abelesz Ernő szállító ma délelőtt két levelet dobott be a posta szekrénybe és a két levél között került két darab 100 koronást is bedobta a szekrénybe, mit csak jóval később vett észre. Abelesz már tővé tette zsebeit, kutatta a pénzt mindenfelé, mikor értesült arról, hogy Janka János postaszolga a levélgyűjtés alkalmával két darab száz koronást talált. Abelesz igazolta, hogy a pénzt ő dobta a szekrénybe és visszaadták neki, miért a becsületes postaszolgát 20 korona jutalomba részesítette.

— Hedelem a vasuti állomáson. Ma délelőtt az Arad-csanádi vasutak állomásán hirtelen rosszul lett Olasz András 57 éves raktári munkás. Erős gyomorgörcsöket kapott. Azt hitték, hogy kolerás. Pakulmre dr. városi főorvos utasítására a vármegyei kózkórházba szállították, hol csakhamar jobban is lett és kiderült, hogy gyomrát rontotta el.

— Késedelmes a mi népünk. Azt nem lehet épen mondani, hogy Makóváros népe tulságosan igénybe venni a városi közkönyvtárat. Azt azonban megállapította a könyvtár-őre, hogy igen sok azoknak a száma kik a könyveket 14 napnál tovább tartják maguknál. Ezeket most arra kéri a közkönyvtáros, hogy a kivitt könyveket vasárnap 8-9 óráig szolgáltatassák be.

— A város egyik bérlőjének kérelme. Mikor legutóbb Makóvárosa árverést tartott a püspöki kasznárak helyiségeinek bérbeadására, három helyiséget Pollák Sándor bérelt ki. Most Pollák Sándor kéri szerződésének felbontását. A városi tanács mai ülésében tárgyalta Pollák Sándor kérelmét és akként határozott, hogy utasította Hajdu János városi főszámvévet és Pákh Kálmán városi gazdasági szaktanácsost, hogy a helyiségek bérbeadására tartanak új árverést és ha elérik azt az árat mit Pollák megígért, akkor vele szemben felbontják a szerződést.

— Gazdátlan bárány a rendőrségen. Makóváros rendőrkapitányi hivatalánál egy gazdátlan bárányt őriznek, melyet igazolt tulajdonosa a hivatalos órák alatt vehet át.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim“ férfi gummi-óvszer 1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4 korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona. Portó 30 fillér. „Hez“, Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. Diszkrét szétküldés.

Suhancok szerencsétlensége.

Egy halott, két sebesült.

Tegnap délután Katona Károly tizenhat éves postaalalmazott, Szokolai Károly tizenégy és Dobránszky Péter tizenhárom éves gyermekek a kótaji kisvasuti állomás körül mázskáltak. Nem messze az állomástól fres szesz- és petroleumhordók vannak felállítva. Mikor a fiúk ezt meglátták, mindjárt huncutságon törték a fejüket. Körülugrálták a hordókat, gondolkozván, vajjon miféle pajkosságot kellene itt elkövetni?

A három gyermek összedugta a fejét s a tanácskozásnak az lett az eredménye, hogy meggyújták a hordót és gyönyörködni fognak abban, hogy mint ég el az a kevés szesz, ami még benne van. Az elhatározást tett követte. Meggyújtották a hordót. A következő percben robbanás reszketette meg a levegőt, a hordó felrobbant és egy része úgy ütötte fejbe Katonát, hogy véresen bukoit a földre. Ugy Katona Károly, mint a másik két fiu azonkívül súlyos égési sebeket is szenvedtek.

Katona Károlyt beszállították a városba, még tegnap este hét órakor meghalt.

Szokolait és Dobránszkit kótaji lakásukon ápolják. A csendőrség megindította a nyomozást arra vonatkozólag, hogy terhel-e valakit mulasztás a szerencsétlenség ügyében.

Nyilatkozat.

A M. F. U. hosszabb idő óta foglalkozik a M. H. politikai irányváltásával. Mivel azonban nem domborítja ki azon egyébként köztudomású tény, hogy én a Makói Hirlap kötelékből épen ennek a politikai irányváltozása miatt léptem ki, főleértékek elkerülése végett kötelességemnek tartom ezuton nyilvánosságra hozni, hogy én a függetlenség és 48-as pártnak és nagynevű vezetéknek Justh Gyulának úgy mint eddig továbbra is tántoríthatlan igaz hive vagyok.

Dr. Kardos Izsó.

A makói tehénjárás gazdaág Elnökségétől.

A tehénjárás Gazdaság Naggyűlése.

A tehénjárás Gazdaság folyó évi október hó 19-én azaz vasárnap délután 2 órakor a városgháza nagy tanácsstermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgya a hajó vonató ut Marosparti rakodó száraz híd alatti átjáró Gazdaság tanyája föld használata. A tenyészbika tartás és hasznosítás miatti város és gazdaság által kiküldött vegyes bizottság egységi javaslata.

Makó 1913. október 3-án.

Cs. Kiss István elnök.

Táncitanítási felhívás.

Az Érdeky-féle tánciskolában az őszi táncanfolyam f. évi október hó 20-án kezdődik.

Ez uton értesítenek az igen tisztelt szülők és a tánczkedveő ifjuság, hogy ezen a táncanfolyamon az eddigi táncokon kívül a legújabb táncok is, mint Boston, Two-Steep (tustep) taníttatni fognak. A beiratások már megkezdődtek.

Ritka alkalom!

Biztos megélhetést nyújtó 30 év óta fennálló

fűszer és élelmiszer üzlet

nagyobb vállalat miatt eladó.

Czene Mihály

Berzsenyi utca 18. ujszám.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(193)

34. fejezet.

Kellemetlen látogatók.

En nem is sejtem ki lehet az a jó barátom, ki leányom ügyét ennyire magáévá tette?

... Néhány órával később a főváros utcáin a lapoknak külön kiadásait árulták. Minden lap ökölnyi betűkkel hirdette, hogy dr. Korbay, a halottrabló milliomos önkényt jelentkezett a baranyavári börtönben és merész szökése után ismét bíncsekbe verten folytatja a reá szabott börtönbüntetés elszívését...

35. fejezet.

A fogadtatás.

A baranyavári fogházigazgató apró irnoki állásról kúzdötte fel magát az igazgatóságig.

Pontos, lelkiismeretes és tul-szigoru voltának köszönhetve, hogy Szedressy leköszönése után a miniszter kegye őt tüntette ki az igazgatói kinevezéssel.

Annál nagyobb volt tehát az elkeseredése, midőn a miniszter leiratát — magyarul: az orrot olvasta.

A miniszteri leiratban az igazgatónak három havi időt engedtek Korbay előteremtésére. Ha ezen idő alatt a szökevény elő nem kerül, az igazgató ur nyugdíjba mehet. Ez volt igen világosan és erős dorgáló hangon a miniszteri leiratban megírva.

Az igazgató iróasztala fölé görnyedt és az előtte kiterítve fekvő miniszteri rendeletre bámult.

Hát isten vagyok én, hogy a száz méter mélységű kutatót mekkülöz gazembereket előteremteni tudjam? morogta magában az igazgató. Ilyen világra szóló hallatlan vakmerőséggel elkövetett szökésért vagy szöktetésért a fogházigazgatót okolni örlültség! Baranyavárából még nem szökött meg senki, soha!... Igy legyen az ember lelkiismeretes! Egyszer fordul elő valami rendkívüli dolog és annak is az igazgató adja meg az árat!... A kutató magas miniszterium is ismeri. Miért nem tömte be! Hallatlan, engem tenni felelőssé egy ilyen esetért!... No megálljatok ti gazemberek, rabok! Vas nélkül még az udvaron sem mentek keresztül! Adok én nektek! Utés, verés, korbács lesz a fenyték, ha egyik a másikhoz beszélni merészel.

Az igazgató ur a rabokon akarta kitéteni bosszuját. Eppen ujonnan behozandó rendszabályokon tőprenkedett, midőn kívülről szokatlan láрма és zajongás ütötte meg a fülét.

— Micsoda láрма az? kiáltott ki az ajtón.

A szomszédos irodából az összes irodal és az őrszemélyzet nagy része tódult befelé az igazgató irodahelyiségébe.

— Itt van! Meg van! Nagyságos igazgató ur, megjött a Korbay! kiáltozták össze-vissza a betóduló emberek.

(Folyt.köv.)

Földeladás. Közel a városhoz a lelei ut mellett tizennégy kis hold **prima föld eladó.**
Czím a kiadóhivatalban megtudható.

ÉRTESÍTÉS. Ezuton értesitem a tisztelt hölgyközönséget, hogy feleségem Bécsből hazaérkezett, ahol francia ruhák szabását és készítési módját tanulmányozta, miáltal abba a kellemes helyzetbe vagyok, hogy úgy az angol, mint a francia ruhákat a legújabb divat szerint felelősség mellett a következő olcsó árakon készíthetek: **Kosztümöket 15 koronától. Utcái ruhákat 8 koronától. Menyasszonyi ruhákat 12 koronától. Aljakat 4 koronától. Bluzokat 2 koronától.** Tessék próbarendelést tenni! Szíves pártfogást kér **Katona** nőtiszabó (Stenczy-ház, a városházával szemben). Varró- és tanulólányok felvételeinek.

Menyasszonyi bútorok
olcsó és jó kivitelben kaphatók **ALEXI JÓZSEF** asztalos üzletében (régi sűrűház), Teltsch Adolf gözmalmaival szemben. **MEGRENDÉLÉSEKET** a legújabb minták után készítik. Elvállalok ÉPÜLET, PORTÁL- ÉS **BOLTBERENDEZÉSEKET** a legjutányosabb árak mellett. Jó kivitel és pontos kiszolgálás. Tisztelettel **Alexi József** épület és bútor asztalos.

Makói Uránia színház.

Szombaton október 4-én este
fél 9 órákor műsoron: :-:

Demonius

Nagy detektív történet

Nick Winterrel

a főszerepben.

Pathé Journal legújabb újdonságai.

Móric Copfja író.

Nyomorfi ur nyaral.

Komikus.

Helyárak: Páholyülés 1 korona. Páholy 6 személyre 6 korona. I. hely 80 fillér. II. hely 60 fillér. III. hely 20 fillér. 10 éven aluli gyermekek helyárak felét fizetik.

Tisztelettel:

az igazgatóság.

Első nagylaki tejcsarnok teljes felszerelése eladó.
Értekezni lehet **Hábel Péter tulajdonossal** Nagylak, Városháza-u. 597.

Délmagyarországi Örző és Biztonsági vállalat

Elvállal házak, üzletek, ipartelepek s egyéb ingatlanok őrzését, vagy bezárását. Kérjen ismertető leírást. Ideiglenes iroda Dessewffy-tér 29. sz. Értekezni lehet délután 1-3 óráig.

Ház eladás. A Megyeház-utca 17. számú házam eladó, esetleg november hó 1-től hasznosbérbe kiadó. **B. Papp Antal** vendéglős.

Polgári bál. Folyó évi október 5-én, vasárnap este a Sirkert-u. bormérő helyiségemben **szüreti bál**at rendezek, melyre tisztelettel kérem az érdeklődők látogatását. Belépődíj: Férfiaknak 60 fillér, Nőknek 40 fillér. **Dégi János.**

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen.

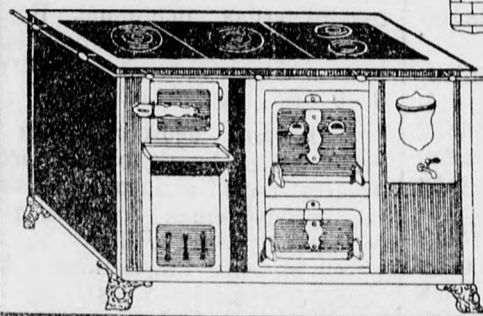
Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijítő szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijítő 1 korona. Ezen piperezerek több kiállításon ér-mekkel lettek kintitelve.

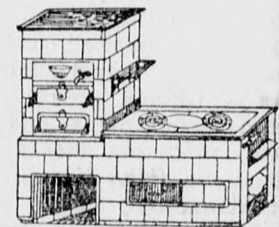
Gudlin Mátyás

épület és műlakatos

Makó, Megyeház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű **takaréktűzhelyeit** készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréktűzhelyeket, ugyiszintén kéménytoldót, üstkatlant, dobkályát minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árban készíti.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindenemü ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címemre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szemelőtt tartva, gyászbeszédet alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal“** disztemetkezési vállalata.

MAKÓ, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégebb eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a leggyorsabbtól a legdiszesebb pompadiszosztályig utólérhetetlen díszrel és olcsó árakon. — Előforduló gyászbeszédetben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz
csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz=pouder és kölniviz=szappan.
Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszerárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ vállanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Ez az igazi!

WAGNER „HANGSZER-KIRÁLY“

Budapest, József-körút 15.

Különleges hangszerei a következők:
 Varázsfuvala ajándékkal 4 korona.
 Csodaréztrombita, vastag rézből 6 kor.
 Tündérhar. ng. 15 cse gő, 8 korona.
 „János vitéz“ fuvala 1 és 2 korona.
 Varázshegedű, felszereléssel 6 korona.
 Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.
 Éneklőgép, amerikai tölcseréskül!
 Saját javító szakmühelyek!
 A milánói, párisi és londoni i. állításán
 a cég az első díjakkal lett kitüntetve.
 Fényképes árjegyzék ingyen!

Óvás! Ügyeljünk a „WAGNER“ névre és a 15 ös házszámra.

ÜZLET ÁTTELJEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteiket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk.
 Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
 férfi szabó.

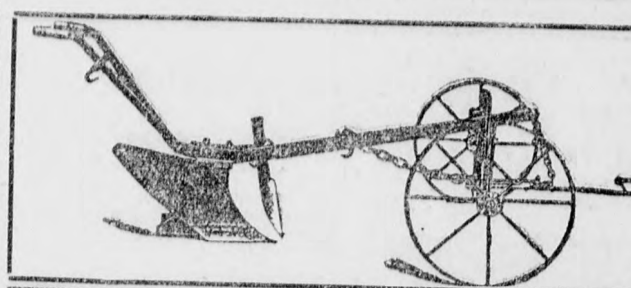
Czipész üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban 0-0 0-0 a mai kor igényeinek megfelelő 0-0 0-0

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyszintén megrendeléseket a legegyszerűbbtől a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

NAGY ELEK czipész mester.

Valódi tükörcél
 ekék főraktára:
Glück Samu
 cégnél MAKÓN.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér
 (Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműárak, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón.

Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról

o o o meggyőződést szerezzen. o o o

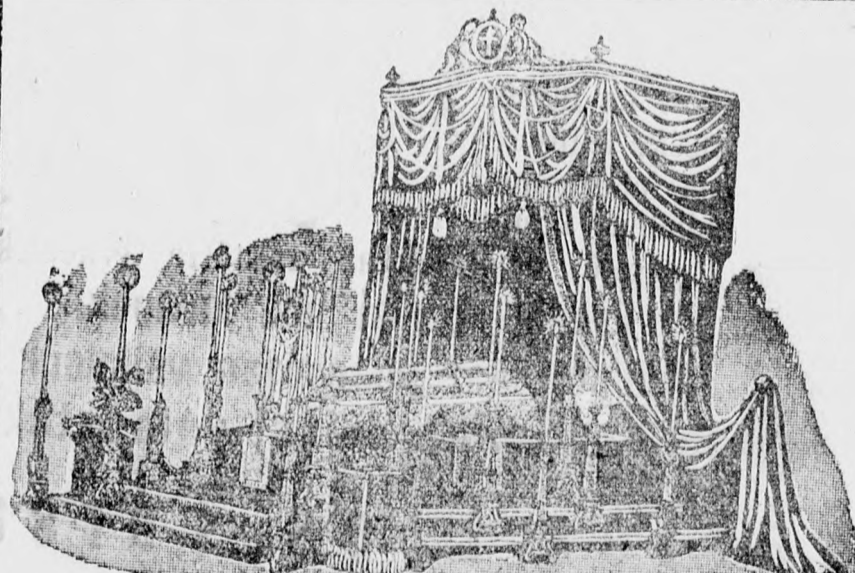
ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem a vásárló közönséget, hogy a Tamás Mihály urtól átvett árukat teljesen kiárusítottam és helyette a legszebb és legdivatosabb árukat szereztem be, amelyek a legkényesebb ízléseket is kielégítik. Már megérkeztek a legújabb bel- és külföldi kosztüm- és pongyolaelmék, valódi lion ruha és bluzselymek, eredeti creasz és rumburgi vásznak, szépebb terítékek, schiffonok és vásznakat csakis a legelsőrendű gyártmányokat tartom. Állandóan nagy választék paplan, ágyterítők, posztó- és csipkefüggönyök, valamint nyírott és spárgaszőnyegek és a felsoroltakon kívül még nagyon sok újdonság érkezett, melyet a legolcsóbban bocsájtok a t. vevőközönség rendelkezésére. Szíves látogatásukat kérve, vagyok

teljes tisztelettel Tamás Mihály utóda

VERMES MIKSA, (lud-piac).

Lelkiismeretes kiszolgálás! Szolid szabott árak!

Kérem hirdetésemet átolvasni!
HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke
disztemetést rendező intézete

Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízhatókegyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárholnan bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle színezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkel, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejkák és jelző sirkeresztek. Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsátom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)

Horváth Nándor
 disztemetést rendező intézete.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes **barack és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K.** árban bocsátom forgalomba. **IRITZ SÁMUEL** özv. czég. A valóságért a cég felelősséget vállal.

NAPONTA

friss must kapható

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉGNEL.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves indomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörün kívül, újabb bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycizélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Rézvény-Társaság főraktárosa.

ZIETLER RUDOLF ÉS TSAI GÖZ-MALOM ES JÉGGYÁR R. T. MAKÓ.

Köztudomásu, hogy tavaly a kolera a folyamvizével terjedt, mert a piszkos vízben a bacilusok vigan tenyésznek, mégis van még manapság is ember, a ki folyóvizből nyert jeget használ, holott életével játszik, vegyen mindenki csak

M Ü J E G E T

melyet kristálytiszta ártézi vízből készítettünk. — Vevőink kényelmére a jeget naponta reggel legalább 6 kiló vételnél házhoz szállítunk és egy ilyen féltábla jég ára csak 25 fillér. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

TELEFON-SZÁM 36.

TELEFON-SZÁM 36.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyő érnek olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszam a. Értekezni lehet

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

É R T E S I T É S.

Saját termésű fehér és sziller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására adni, hogy Makón a Lonovics-sugáruton saját házámban fiam, ifj. Joó Antal vezetésével a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer- és vegyeskereskedést

nyitottam, ahol állandóan raktáron tartok mindennemű fűszerárut, u. m.: cukrot, kávé, borsót, lencsét, valamint csemegét, déligyümölcsöt, ugyszintén az összes háztartási cikkeket, melyeket mindenkor a legolcsóbb áron bocsájtok tisztelt vevőim rendelkezésére. Naponta friss pörkölt kávé és denaturált szesz kapható! Mindennemű gyümölcs állandóan kapható. Szíves pártfogást kér

Id. Joó Antal.

Őszi és téli divat ujdonságok!

Női és leányka kosztümök, színes raglánok, plüsch- és bársony kabátok, pongyolák, aljak, bluzok, selyem, glott és lüster alsók, leány és női fehérneműk minden igényt

kielégítő választékban raktárra érkeztek.

Eredeti párisi női kalapok.

Alakításokat jutányosan vállalunk.

Gyászcikkekben óriási választék!

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában **MAKÓN,** Főtér Otthon-kávéház mellett.

kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN

!! **IRITZ SÁMUEL** özv. cégnél kapható !!